

Dosarul nr. 3ra-1081/22
2-20042182-01-3ra-17102022
Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud. M. Chiperi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎN C H E I E R E

7 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Iurie Iniutocichin, prin intermediul avocatului Constantin Lazari,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Iurie Iniutocichin împotriva Primarului s. Chetrosu, Consiliului com. Chetrosu, Agenției Servicii Publice, persoana terță Ghenadi Iniutocichin privind anularea actelor administrative, cu obligarea modificării și eliberării actelor administrative și dispunerii rectificării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile litigioase,

împotriva deciziei din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 15 aprilie 2020, Iurie Iniutocichin s-a adresat cu acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Primarului s. Chetrosu, Consiliului com. Chetrosu, Agenției Servicii Publice, persoana terță Ghenadi Iniutocichin privind anularea actelor administrative, cu obligarea modificării și eliberării actelor administrative și dispunerii rectificării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile litigioase (f. d. 3-7, vol. I).

În motivarea acțiunii a invocat dezacordul cu înscrierea dreptului de proprietate asupra imobilelor ce aparțineva tatălui său după fratele său Ghenadi Iniutocichin, în temeiul documentelor eliberate de Primăria satului Chetrosu, Consiliul sătesc Chetrosu, și anume: extrasul nr. 357 din 22 noiembrie 2002 (13440-2/02) și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxxxxxxxxx din 25 iunie 2002.

Consideră reclamantul că, la adoptarea deciziei nr. 28/4/9 din 17 decembrie 2001 cu privire la organizarea măsurărilor sectoarelor de teren din intravilan și extravilan ale satelor Chetrosu și Merenii Noi din comuna Chetrosu, conform art.

82, Consiliul comunal Chetrosu nu a ținut cont de documentele pe care le dețineau la Primărie/Consiliu, și anume Contractul de donație din 1 septembrie 1982 înregistrat cu nr. 192 în cartea a 2, pagina 93 autentificat de către secretarul Primăriei Chetrosu, prin care 1/2 din casa, deținută anterior de Nicolae Iniutocichin, aparținea deja cu drept de proprietate privată lui Iurie Iniutocichin, precum și de certificatul nr. 873 din 3 septembrie 1982, prin care conducerea gospodăriei "Chetrosu" a permis lui Nicolae Iniutocichin să transmită în folosință, lui Iurie Iniutocichin 0.5 ha din întreg terenul atribuit.

Astfel, în lista persoanelor menționate în decizia nr. 28/4/9, nu a fost inclus spre a fi împrumțat cu terenul de care se folosea, fiind proprietar la o jumătate din casa situată în comuna Chetrosu, primită prin donație la 3 septembrie 1982, ce a fost înregistrată la Primăria comunei Chetrosu, în registru cu nr. 73, conform prevederilor legale, existente la moment.

În schimb, în lista persoanelor regăsite în decizie, a fost inclus doar Ghenadi Iniutocichin, căruia i s-a atribuit terenul în întregime, fiind împrumțat cu 0,1724 ha, ca unicul proprietar al casei situate în comuna Chetrosu, contrar prevederilor Contractului de donație din 1 septembrie 1982, înregistrată la Primăria comunei Chetrosu, în Registru cu nr. 73, în care el deținea dreptul de proprietate doar la o jumătate din casă (1/2), și nu în întregime (1,0).

Consideră reclamantul că, în urma acțiunilor ilegale ale Primarului comunei Chetrosu și ale Consiliului comunal Chetrosu, el a fost lipsit abuziv și ilegal de dreptul de proprietate asupra la o jumătate din casa situată în comuna Chetrosu, cât și de dreptul de a privatiza jumătate din terenul aferent casei, în aceleași condiții, ca și Ghenadi Iniutocichin.

Prin cererea din 18 mai 2020, reclamantul și-a concretizat pretențiile (f. d. 32-36, vol. I) împotriva Primarului s. Chetrosu și Consiliului comunal Chetrosu, persoana terță Ghenadi Iniutocichin, solicitând, cu titlu de revendicări finale:

- anularea deciziei nr. 28/4/9 din 17 decembrie 2001 cu privire la organizarea măsurărilor sectoarelor de teren din intravilan și extravilan ale satelor Chetrosu, Todirești și Merenii Noi din comuna Chetrosu, conform art. 82, doar în partea ce ține de transmiterea în proprietate privată a terenului cu suprafața de 0,1724 lui Ghenadi Iniutocichin;
- anularea Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele lui Ghenadi Iniutocichin, prin care i s-a transmis în proprietate privată terenul cu suprafața de 0,1724 ga, înregistrat la Serviciul cadastral teritorial Anenii Noi în Registrul bunurilor imobile xxxxxxxxxxxxxx și extrasul nr. 357 din 22 noiembrie 2002 (13440-2/02);
- anularea Extrasului nr. 357 din 22 noiembrie 2002 (13440-2/02), care a stat la baza înregistrării dreptului de proprietate după Ghenadi Iniutocichin;
- obligarea Consiliului com. Chetrosu și Primarului com. Chetrosu să:
 - 1) modifice decizia nr. 28/4/9 din 17 decembrie 2001 cu privire la organizarea măsurărilor sectoarelor de teren din intravilan și extravilan ale satelor Chetrosu, Todirești și Merenii Noi din comuna Chetrosu, conform art. 82;

2) să elibereze pe numele lui Iurie Iniutocichin titlu de autentificare a dreptului asupra pământului prin care să-i transmită în proprietate privată terenul cu suprafața de 0,0862 ha;

3) să întocmească un nou extras, ce ar confirma modificările efectuate la bunul imobil xxxxxxxxxxxx, cu indicarea dreptului de proprietate asupra la jumătate din teren și construcției/casei situate în com. Chetrosu, satul Chetrosu, r. Anenii Noi, pentru a fi înaintat împreună cu titlul de autentificare a dreptului asupra pământului Serviciului cadastral teritorial Anenii Noi, Agenția Servicii Publice.

Prin încheierea din 5 martie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, s-au respins ca neîntemeiate cererile înaintate de către reprezentantul Consiliului sătesc Chetrosu, reprezentantului Primarului s. Chetrosu și reprezentantul persoanei terțe Ghenadi Iniutocichin privind declararea inadmisibilității cererii de chemare în judecată înaintată de către Iurie Iniutocichin împotriva Primarului și Consiliului com. Chetrosu, persoana terță Ghenadi Iniutocichin (f. d. 189-194, vol. I).

Prin hotărârea din 3 septembrie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea. S-a anulat parțial decizia nr. 28/4/9 din 17 decembrie 2001 cu privire la organizarea măsurărilor sectoarelor de teren din intravilan și extravilan ale satelor Chetrosu, Todirești și Merenii Noi din comuna Chetrosu, conform art. 82, în partea ce ține de transmiterea în proprietate privată a terenului cu suprafața de 0,1724 ha pe numele lui Ghenadi Iniutocichin. S-a anulat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 25 iunie 2002 pe numele lui Ghenadi Iniutocichin, prin care s-a transmis în proprietate privată terenul cu suprafața de 0,1724 ha, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu numărul cadastral xxxxxxxxxxxx. S-a anulat Extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor nr. 357 din 22 noiembrie 2002 (13440-2/02) eliberat de Primăria s. Chetrosu.

S-a obligat Consiliul com. Chetrosu să modifice Decizia nr. 28/4/9 din 17 decembrie 2001 cu privire la organizarea măsurărilor sectoarelor de teren din intravilan și extravilan ale satelor Chetrosu, Todirești și Merenii Noi din comuna Chetrosu, conform art. 82, prin introducerea în lista persoanelor cărora li s-au atribuit terenuri aferente caselor de locuit în proprietate, pe coproprietarul Iurie Iniutocichin, înscriindu-i dreptul asupra cotă parte din terenul cu suprafața de 0,1724 ha cu numărul cadastral xxxxxxxxxxxx, ce constituie 0,0862 ha. S-a obligat Primăria s. Chetrosu r. Anenii Noi să elibereze pe numele lui Iurie Iniutocichin titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe suprafața de 0,0862 ha de pământ, ce constituie 1/2 cotă parte din terenul cu suprafața de 0,1724 ha cu numărul cadastral xxxxxxxxxxxx; să elibereze un nou extras din Registrul de evidență a gospodăriilor, care să confirme modificările efectuate la bunul imobil xxxxxxxxxxxx, cu indicarea dreptului de proprietate asupra a jumătate din teren și construcția/casa situată în s. Chetrosu r. Anenii Noi. În rest, pretenția înaintată de reclamantul Iurie Iniutocichin privind obligarea Agenției Servicii Publice privind dispunerea rectificării înscrierilor în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile litigioase s-a respins ca neîntemeiată (f. d. 7-8, 10-23, vol. II).

La data de 8 septembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, avocatul Andrei Grigorița, în interesele Primarului com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, iar la 22 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a prezentat motivarea apelului.

La data de 27 septembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, avocatul Liliana Leanca, în interesele lui Ghenadi Iniutocichin, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, iar la 20 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a prezentat motivarea apelului (f. d. 30-32, vol.II).

La data de 1 octombrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, avocatul Andrei Grigorița, în interesele Consiliului com. Chetrosu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond (f.d.33, vol.II), iar la 22 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise cererile de apel înaintate de Ghenadi Iniutocichin, Primarul s. Chetrosu și Consiliul com. Chetrosu. S-a casat integral hotărârea din 3 septembrie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central și s-a emis o nouă decizie, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Iurie Iniutocichin împotriva Primarului s. Chetrosu, Consiliului com. Chetrosu, Agenției Servicii Publice, persoana terță Ghenadi Iniutocichin privind anularea actelor administrative, cu obligarea modificării și eliberării actelor administrative și dispunerii rectificării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile litigioase.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind neîntemeiată soluția primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sunt aplicabile, inter alia, prevederile art. 59 alin. (1) din Legea nr. 1543 – XIII din 25 februarie 1998 a cadastrului bunurilor imobile, în vigoare din 21 mai 1998, conform cărora, drepturile asupra bunurilor imobile apărute anterior intrării în vigoare a prezentei legi și neînscrise în registrul bunurilor imobile se consideră valabile. Aceste drepturi se înscriu în procesul înregistrării primare masive sau selective și se consideră născute din ziua legalizării documentelor ce confirmă drepturile.

Instanța de control judiciar a stabilit că autoritatea publică întemeiat a înregistrat doar drepturile lui Ghenadi Iniutocichin asupra întregii case de locuit individuală în cauză, or drepturile acestuia se consideră născute din ziua legalizării documentelor ce-i confirmă acest drept, și anume din momentul înregistrării în Registrul de evidență a gospodăriilor populației din s. Chetrosu, r-1 Anenii Noi, înregistrate ulterior în Registrul bunurilor imobile.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar a conchis privind netemeinicia acțiunii, dat fiind faptul că dezacordul reclamantului/intimat cu actele contestate nu justifică de la sine legalitatea pretenției, iar actele contestate sunt legale, bazate corect și întemeiat pe normele materiale și procedurale.

La 22 iulie 2022, avocatul Constantin Lazari, acționând în interesele lui Iurie Iniutocichin, a declarat recurs împotriva deciziei din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 219, vol. II), iar la 18 octombrie 2022, a fost prezentată motivarea recursului (f.d. 3-31, vol. III).

În susținerea recursului, recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a lămurit în toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, considerând greșit că ele au fost elucidate pe deplin. Circumstanțele la care se referă instanța nu au fost dovedite prin probe veridice și suficiente, iar normele de drept material și normele de drept procedural au fost încălcate, aplicate eronat.

În opinia recurentului, concluziile instanței de judecată sunt în contradicție cu circumstanțele adevărate ale cauzei, care au avut loc în realitate, și instanța de judecată a interpretat eronat legea, încălcând astfel prevederile din Codul administrativ și Codul de procedură civilă, Constituție și cele din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dând o apreciere arbitrară probelor. Astfel, erorile comise de instanța de apel au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, garantate în plan național și internațional, încălcându-se principiile autorității lucrului judecat și principiul neretroactivității legii civile.

Consideră că, prin decizia adoptată, instanța de control judiciar a încălcat dreptul de proprietate al lui Iurie Iniutocichin, garantat în plan național și internațional, care, din 1982, a acceptat jumătatea din casa de locuit donată de Nicolae Iniutocichin, în baza Contractului de donație (în vigoare până în prezent), autentificat de secretarul Primăriei s. Chetrosu, raionul Anenii Noi și înregistrat la Primărie, unde era înregistrat bunul imobil, conform prevederilor legale existente la acea perioadă de timp, în care el și familia sa au trăit mai mulți ani, după care au trecut cu traiul în mun. Chișinău.

Solicită admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și adoptarea unei decizii noi, de admitere parțială a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 iulie 2022, fiind notificată reprezentantului recurentului (dispozitivul) pe data de 15 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul electronic anexat la dosar (f. d. 218, vol. II). Astfel, cererea de recurs depusă la 22 iulie 2022 este în termen.

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată reprezentantului recurentului la 8 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul electronic anexat la dosar (f. d. 224, vol. II). Astfel, motivarea recursului, prezentată la 18 octombrie 2022, a fost depusă în termen.

La 11 noiembrie 2022, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Astfel, prin referința depusă la 7 decembrie 2022, avocatul Liliana Leancă, a depus, în interesele persoanei terțe Ghenadi Iniutocichin, referință asupra cererii de recurs formulate, solicitând respingerea recursului, ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile invocate de recurent, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de

admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Iurie Iniutocichin, prin intermediul avocatului Constantin Lazari.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Iurie Iniutocichin, prin intermediul avocatului Constantin Lazari se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu